

TORI VALLAVALITSUS

Riigimetsa Majandamise Keskus
vandra@rmk.ee

Teie 27.01.2023 nr 3-1.12/2023/178

Meie 21.02.2023 nr 5-1/126-5

Tammiste puhkemetsade kohaliku kaitse alla võtmise avalikul väljapanekul esitatud ettepanekutest

Tori Vallavolikogu algatas 15.12.2022 otsusega nr 129 Tammiste puhkemetsade kohaliku kaitse alla võtmise menetluse. Loodusobjekti kaitse alla võtmise menetlusedokumentidega oli võimalik tutvuda 16. jaanuarist 29. jaanuarini 2023. aastal ning looduskaitseaduse § 9 lõike 7¹ kohaseid vastuväiteid ja ettepanekuid sai Tori Vallavalitsusele esitada kirjalikult kuni 29. jaanuarini 2023.

Riigimetsa Majandamise Keskus esitas 27.01.2023 kirjaga nr 3-1.12/2023/178 arvamused ja ettepanekud Tammiste puhkemetsade kohaliku kaitse alla võtmise menetlusedokumentide kohta. Alljärgnevalt anname ülevaate esitatud arvamuste ja ettepanekutega arvestamise või arvestamata jätmise kohta:

- 1. Tammiste metsade kaitseala moodustamise ja kaitse-eeskirja § 1 lg 2 pn 1 ja 2 on toodud kaitse eesmärkidena tagada väärtuslike maastike ja looduskoosluste kaitse ning kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse. Kaitse-eeskirjast ei selgu, milliste väärtuslike maastike, looduskoosluste, kaitsealuste liikide ja elupaikadega tegemist on. Palume selles osas kaitse-eeskirja täpsustada.*

Ettepanekuga ei arvestata. Looduskaitseaduse (edaspidi LKS) § 4 lõikes 7 on täpsustatud, et kohaliku omavalitsuse tasandil võib kaitstavaks loodusobjektiks olla maastik, väärtuslik põllumaa, väärtuslik looduskooslus, maastiku üksikelement, park, haljasala või haljastuse üksikelement, mis ei ole kaitse alla võetud kaitstava looduse üksikobjektina ega paikne kaitsealal. LKS ei nõua loetletud väärtuste täpsustavat kirjeldust kaitse-eeskirjas. Väärtuslikud maastikud ja looduskooslused on detailsemalt kirjeldatud kaitse-eeskirja seletuskirjas (ptk 2.1) ja seetõttu ei näe me põhjust kaitse-eeskirja täpsustada.

- 2. Kaitse-eeskirja seletuskirjas toodud kaitsealused liigid ja elupaigad on kõik varasemalt inventeeritud (12 kaitsealust liiki, neist 1 I kaitsekategooria liik, kelle elupaika on juba moodustatud püsielupaik, 6 II kaitsekategooria liiki, 5 III kaitsekategooria liiki ja 18 vääriselupaika) ja nende kaitse on tagatud juba kehtivate õigusaktidega, nii looduskaitseaduse kui metsaseadusega ning RMK*

on seisukohal, et antud liikide kaitseks puudub vajadus täiendava kaitseala moodustamiseks.

Võtame seisukoha teadmiseks. Looduskaitseseadus ja metsaseadus tagavad kaitsealustele liikidele mittepindalalise kaitsealuse objekti korral vaid isendikaitse, kuid see ei ole piisav väärtuslike looduskoosluste säilimiseks, mille osaks need kaitsealused liigid on.

3. *Samuti juhime teie tähelepanu asjaolule, et moodustatav kohalik kaitseala kattub juba olemasoleva püsielupaigaga, mille kaitseala valitseja on Keskkonnaamet. RMK on seisukohal, et kaks erinevat kaitseala (erinevate eesmärkide ja keelatud/lubatud tegevustega) ei saa kattuda. Seega palume selles osas teil täiendavalt võtta seisukoht Keskkonnaametist.*

Võtame seisukoha teadmiseks.

4. *Palume muuta kaitse-eeskirja sõnastus k.a lubatud/keelatud tegevused üheselt arusaadavaks. Praegu esineb kaitse-eeskirjas mitmeid dubleerimisi erinevates peatükkides, mis tekitab arusaamatusi.*

Tulenevalt ka Keskkonnaameti poolt edastatud ettepanekutest korrigeeritakse kaitsekorda viies see võimalusel paremini vastavusse looduskaitseseadusega, mis peaks muutma sõnastuse, sh lubatud ja keelatud tegevused arusaadavamaks.

5. *Soovime teile üle rõhutada asjaolu, et Tammiste metsade puhul on tegemist põliste majandusmetsadega (antud asjaolu toote te ise ka esitatud materjalides välja, nt: kaitse-eeskirja seletuskirja pn 1.), millest tulenevalt on Tammiste metsad kujunenud sellisteks väärtuslikeks metsadeks nagu nad täna on.*

Võtame teadmiseks. Leiame siiski, et praeguste metsade elustikulised väärtused ei tulene sellest, et need metsad on olnud majandusmetsad, vaid sellest, et need asuvad põliselt metsamaal ja et neil aladel on kogu aeg metsaökosüsteemid olnud. Metsa elurikkuse väärtuslikuks kujunemine ei ole metsa puidu varumiseks kasvatamise tulemus, vaid metsa ökosüsteemi omadus ja kõrgeimaks muutub metsa elurikkuse väärtus siis, kui mets saab aastasadu kujuneda looduslikult.

6. *Kahjuks ei selgu esitatud materjalidest kaalutlust, ega ka analüüsi selle kohta, et kuidas mõjuks ala väärtuste (nii väärtuslikud maastikud, looduskooslused, kaitsealused liigi ja elupaigad ning virgestusvõimaluse säilitamine) säilimisele olukord, kui kohaliku kaitseala sinna ei looda. Mistõttu palume antud analüüsi materjalidele lisada.*

Ettepanekuga ei arvestata, kuna selline analüüs ei ole vajalik kohaliku kaitseala moodustamiseks (seda ei nõua ka näiteks LKS). Kaitse-eeskirja seletuskirja ptk 2.1 on meie arvates toodud piisavad põhjendused selleks, et ala elustikulised väärtused ja looduse hüved vajavad enamat kaitset, kui seda on võimaldanud senine kasutusviis. Lisaks on kaitseala moodustamist arutletud juba aastast 2021 seoses Tammiste küla Pärnu jõe poolne metsa kõrgendatud huviga ala riigimetsa majandamise kavaga.

7. *Aktuaalse Kaamera intervjuus 21.01.23 tõi Tori valla esindaja välja asjaolu, et kohalik kaitseala tagab, et ka uusarendusi ei rajataks Tammiste metsadesse. Selgitame teile, et RMK haldusalas olevas riigimetsas ei ole võimalik (ka ilma kohaliku kaitseala moodustamata) uusarenduste rajamine. Lisaks toote kaitse-*

eeskirja seletuskirjas ka ise välja asjaolu, et kuna antud metsad jäävad rohevõrgustiku alale, siis uute suuremate tiheasustusalade rajamine ei ole võimalik. Seega palume teil mitte esitada avalikkusele puudulikku informatsiooni.

Võtame teadmiseks.

8. *Ka Tammiste väärtuslikes metsades lähtub RMK oma plaanides sellest, et neis metsades oleks nii noori, keskealisi kui ka vanemaid puid ja ka metsa, mis jääb raietest puutumata. Metsa eluringist tulenevalt tuleb selleks, et ka puhkemets oleks kogu aeg olemas ja temast oleks tänasega samalaadset rõõmu ja kasu inimestele ka tulevikus, teha siiski mõistlikul määral noortele ja keskealistele puudele ruumi, kus neil oleks võimalus kasvada suurteks ja tugevateks.*

Millised on parimad metsamajanduslikud võtted selleks, on juba konkreetse tegevuskava koostamisega lahendatav. Sellise tegevuskava koostamiseks ei ole tingimata vajalik kohaliku kaitseala moodustamine, kuid kaitseala moodustamine ka ei takista sellise tegevuskava koostamist juhul, kui kaitse-eeskirjaga ei keelustata kehtiva seadusandlusega lubatavaid raieviise.

Sisuliselt tähendab kohaliku kaitse alla võtmise menetlus tegevuskava koostamist, milles lubatud raieviisid arutatakse kaitseala valitsejaga (Tori Vallavalitsuse'ga) läbi ja seetõttu nõ igaks juhuks piiramine eeskirjaga - keelatud teha uuendusraiet - kaotab igasuguse tähtsuse. Mis on Tammiste metsa jaoks vaja mineva raie nimetus, on teisejärguline teema, peamine kriteerium on, et kogukond ei saaks häiritud ja uued puukesed oleks võimelised kaugemas tulevikus suureks kasvama.

Võtame teadmiseks. Kaitse-eeskirja seletuskirjas oleme ka välja toonud, et kaitsealal on eelistatud püsimetsanduslik metsamajandus ning et metsamajandamisega seotud tegevused saaksid toimuda pikaajalise metsamajandamiskava alusel, mis lähtuks kaitseala kaitse-eesmärkidest. Samas leiame, et kohalikul tasandil kaitstava loodusobjekti moodustamine on enam kui maakasutusviisi tegevuskava. Olukorras, kus ala väärtuslike looduskoosluste säilitamiseks on vajalik väärtustada ja hoida muid looduse pakutavaid hüvesid peale varustava hüve (st puidu varumine metsast), tuleb kohaliku kogukonna eest seisval kohalikul omavalitsusel selgemalt tagada, et maakasutus neid looduse hüvesid ei hävitaks. Metsa puiduline väärtus on vaid väga väike osa metsa ökosüsteemi hüvedest, aga varustava hüve liigne tarbimine viib ruttu metsa teiste hüvede kvaliteedi languseni.

Lisaks tuletame ka meelde, et Tammiste puhkemetsade kohaliku kaitse alla võtmise avaliku väljapaneku jooksul esitatud ettepanekute avalik arutelu toimub Tammiste Lasteaed-Algkooli saalis 22. veebruaril 2023 algusega kl 16.30.

Lisainfo: keskkonnanõunik Kärt Linder, tel 5594 0777, e-post kart.linder@torivald.ee.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Helle-Triin Hansumäe
vallaarhitekt abivallavanema ülesannetes